

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

21. marts 2016

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 533 (MOF alm. del) stillet den 25. februar 2016 efter ønske fra Simon Kollerup (S).

Spørgsmål nr. 533

”Vil ministeren kommentere GEUS rapport om nitratpåvirkningen i iltet grundvand ved mergødskning i 2016-18 af 24. februar 2016 set i lyset af den gødningsbekendtgørelse, som ministeren skal udforme som opfølgning på den eventuelle vedtagelse af L 68?”

Svar

GEUS har for Naturstyrelsen gennemført en faglig vurdering af nitratpåvirkningen i iltet grundvand ved mergødskning med kvælstof, som følge af udfasning af normreduktionen for kvælstof i 2016-18. Vurderingen baserer sig på sammenhæng mellem nitratmålinger fra aldersbestemt grundvand fra Grundvandsovervågningen og data fra Danmarks Statistik om kvælstoftilførsel i dansk landbrug fra 1944 – 2014.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at rapporten ikke inddrager indholdet af Fødevarer- og landbrugspakken som helhed, men alene vurderer de isolerede konsekvenser af forskellige scenarier for lempelser af kvælstofnormen. Analysen har således taget hensyn til, at landbrugsarealet løbende reduceres, men der er ikke i øvrigt taget hensyn til baselineelementer, som vil have en positiv effekt i forhold til grundvand. Det drejer sig bl.a. om stigende udbytter og fald i kvælstofdeposition. Der er endvidere ikke taget hensyn til kompenserende miljøtiltag, som følge af Fødevarer- og landbrugspakken.

GEUS konkluderer, at nitratindholdet i iltet grundvand generelt kan forventes at stige med 6-7 % ved 2/3 udfasning af normreduktionen for kvælstof og 9-10 % ved fuld udfasning af normreduktionen svarende til en stigning i nitratkoncentrationen i det infiltrerende (nedsivende) iltede grundvand på hhv. 3,1 mg/l og 4,7 mg/l. Beregningerne er foretaget i forhold til det gennemsnitslige koncentrationsniveau i iltet grundvand i 2010 – 2012, og der er estimeret en usikkerhed på 66 % i beregningerne. GEUS estimerer desuden, at i alt ca. 5 % af den danske grundvandsressource vil blive påvirket af en mertilførsel af kvælstof i perioden 2016-18, når der alene tages hensyn til den isolerede betydning af normlempelsen.

Analysen er udført på nationalt niveau, og resultaterne er derfor ikke gældende for det lokale niveau, hvor forskelle i kvælstoftilførsel, dyrkningsforhold, jordbundsforhold, klima, hydrogeologi, geokemi mv. kan give et helt andet resultat med stor variation i den resulterende lokale koncentration af nitrat i iltet grundvand.

Der foreligger således ikke for nuværende nærmere viden om konsekvenserne af at udfase reduktionen af kvælstofnormerne for de enkelte grundvandsforekomster. Der er derfor igangsat et udviklingsprojekt hos GEUS med det formål at tilvejebringe det faglige grundlag for at kunne vurdere behovet for kompenserende tiltag som følge af normlempelser mv., med henblik på at forhindre forringelse af grundvandsforekomster og opfylde målet om at vende væsentlige og vedvarende opadgående tendenser af nitrat i grundvandsforekomsterne. Projektet forventes afsluttet i juni 2016.

Der indgår i Fødevarer- og landbrugspakken en række kompenserende miljøtiltag, herunder initiativer, der vil bidrage til grundvandsbeskyttelsen. Det vedrører dels en tilpasning af landbrugets mulighed for at bruge de samme virkemidler til at opfylde det fortsatte nationale krav om udlæg af efterafgrøder og EU's krav om udlægning af 5 pct. såkaldt miljøfokusareal og dels yderligere frivillige kollektive kompenserende virkemidler under landdistriktsprogrammet i 2017-2020, herunder skovrejsning. Derudover lanceres en målrettet forpagtningsordning eller lignende fra 2017, der – indtil indførelsen af en generel målrettet regulering for både overfladevand og grundvand – skal resultere i udlægning af flere efterafgrøder, der ligeledes vil have virkning både i forhold til overfladevand og grundvand. Ministeriet er desuden i færd med at overveje mulige yderligere initiativer i 2016, hvis der måtte vise sig behov for sådanne.

Esben Lunde Larsen

/

Mads Leth-Petersen